

**Белорусский государственный университет
Факультет социокультурных коммуникаций**

Кафедра культурологии

**Реферат магистерской диссертации
«Рецепция творчества Фридриха Гёльдерлина
в культуре XX века»**

Верниковская Валерия Артемовна,
**научный руководитель – профессор Синило
Галина Вениаминовна**

2015

РЕФЕРАТ
магистерской диссертации
Верниковской Валерии Артемовны

Тема магистерской диссертации: Рецепция творчества Фридриха Гёльдерлина в культуре XX века.

Структура магистерской работы: работа состоит из Введения, четырех глав, Заключения, Списка использованной литературы, включающего 74 источника.

Полный объем работы – 105 страниц.

Ключевые слова: ГЁЛЬДЕРЛИН, РЕЦЕПЦИЯ, ЛИРИЧЕСКАЯ ПОЭЗИЯ, ОДА, АЛКЕЕВА СТРОФА, АСКЛЕПИАДОВА СТРОФА, ВЕРЛИБР, ГИМН, ДЕКАДАНС, ФИЛОСОФИЯ, НИЦШЕ, ДИЛЬТЕЙ, ХАЙДЕГГЕР, СИМВОЛИЗМ, ЭКСПРЕССИОНИЗМ, МОДЕРНИЗМ, ГЕОРГЕ, ТРАКЛЬ, РИЛЬКЕ, ЛАСКЕР-ШЮЛЕР, ЦЕЛАН, ЗАКС, БОБРОВСКИЙ, ЦВЕТАЕВА, МАНДЕЛЬШТАМ, ПАСТЕРНАК, РУССКАЯ КУЛЬТУРА, БЕЛОРУССКАЯ КУЛЬТУРА, ТЕАТР, МУЗЫКА.

Актуальность работы определяется тем, что наследие Ф. Гёльдерлина оказало большое влияние на формирование культуры XX в., и это многомерное влияние до сих пор нуждается в исследовании. До сих пор как в российской, так и в белорусской культурологии отсутствуют монографические работы, в которых творчество Гёльдерлина рассматривается через призму художественных и философско-эстетических исканий XX в., а также через призму его рецепции в литературе, философии, театре, музыке. Кроме того, нуждается в углубленном исследовании представление Гёльдерлина о движении культуры, его своеобразный миф о культуре и его рецепция в культуротворчестве XX столетия.

Объектом исследования в данной работе являются поэтические тексты Гёльдерлина в оригинале и переводах на русский и белорусский языки.

Предмет исследования – феномен творчества Гёльдерлина в контексте культуры XX века, рецепция его наследия у в художественной культуре и философии XX в..

Цель работы – выявление специфики рецепции творчества Гёльдерлина в философии и художественной культуре и – шире – культуротворчестве XX вв.

Исходя из всего вышеизложенного, можно определить следующие конкретные **задачи** исследования: 1. Проследить рецепцию творчества Фридриха Гёльдерлина в немецкой поэзии XX века. 2. Изучить такое явление в мировой культуре как «Hölderlin-Renaissance». 3. Охарактеризовать влияние творчества Гёльдерлина по поэзию Р. М. Рильке. 4. Проанализировать влияние творчества Гёльдерлина на поэзию второй половины XX века. 5. Рассмотреть специфику рецепции в русской и белорусской культурах. 6. Проследить основные этапы рецепции. 7. Исследовать особенности влияния Гёльдерлина на русских и белорусских поэтов. 8. Проанализировать творчество Гёльдерлина в системе философии

XX века. 9. Рассмотреть влияние Ф. Гёльдерлина на философию декаданса; 10. Проанализировать поэзию Ф. Гёльдерлина в интерпретации М. Хайдеггера. 11. Изучить репрезентацию образа Гёльдерлина в художественной культуре XX века. 12. Выявить особенности осмысления творчества Гёльдерлина в театре и кино. 13. Изучить рецепцию творческого наследия Гёльдерлина в музыке.

Основными методами исследования являются историко-культурный, компаративный, метод целостного анализа поэтического текста.

Практическая значимость работы заключается в том, что ее результаты можно использовать для дальнейшего изучения творчества Гёльдерлина и культуры XX в., а также в лекционных курсах и практических занятиях по дисциплинам «История культуры», «История мировой литературы», «История немецкой литературы».

РЭФЕРАТ
магістарскай дысертацыі
Вернікоўскай Валерыі Арцёмаўны

Тэма магістарскай дысертацыі: Рэцэпцыя паэзіі Фрыдрыха Гельдэрліна ў культуры XX стагоддзя.

Структура магістарскай дысертацыі: работа складаецца з Уводзін, чатырох раздзелаў, Заключэння, Спісу выкарыстанай літаратуры, які ўключае 74 крыніц.

Поўны аб'ём работы – 105 старонак друкаванага тэксту.

Ключавыя словы: ГЁЛЬДЭРЛІН, РЭЦЭПЦЫЯ, ЛІРЫЧНАЯ ПАЭЗИЯ, ОДА, АЛКЕЕВА СТРАФА, АСКЛЕПІЯДАВА СТРАФА, ВЕРЛІБР, ГІМН, ДЭКАДАНС, ФІЛАСОФІЯ, НІЦШЭ, ДЫЛЬТЭЙ, ГАЙДЭГЕР, СІМВАЛІЗМ, ЭКСПРЭСІЯНІЗМ, МАДЭРНІЗМ, ГЕОРГЕ, ТРАКЛЬ, РЫЛЬКЕ, ЛАСКЕР-ШУЛЕР, ЦЭЛАН, ЗАКС, БАБРОЎСКІ, ЦВЯТАЕВА, МАНДЭЛЬШТАМ, ПАСТАРНАК, РУСКАЯ КУЛЬТУРА, БЕЛАРУСКАЯ КУЛЬТУРА, ТЭАТР, МУЗЫКА.

Актуальнасць работы вызначаецца ў тым, што спадчына Ф. Гельдэрліна моцна паўплывала на фарміраванне культуры XX ст., і гэты шматмерны ўплыў усе яшчэ мае патрэбу ў даследаванні. На сённяшні момант як у расійскай, так і ў беларускай культуралогіі адсутнічаюць манаграфічныя працы, у якіх творчасць Гельдэрліна разглядаецца праз прызму мастацкіх і філасофска-эстэтычных пошукаў XX ст., а таксама праз прызму яго рэцэпцыі ў літаратуры, філасофіі, тэатры, музыцы. Акрамя таго, патрабуецца паглыбленае даследаванне ўяўлення Гельдэрліна аб руху культуры, яго своеасаблівага міфа пра культуру і яго рэцэпцыі ў культуратворчасці XX стагоддзя.

Аб'ект даследавання – паэтычныя тэксты Гельдэрліна ў арыгінале і перакладах на рускую і беларускую мовы.

Прадмет даследавання – феномен творчасці Гельдэрліна ў кантэксце культуры XX стагоддзя, рэцэпцыя яго спадчыны ў мастацкай культуры і філасофіі XX ст.

Мэта работы – выяўленне спецыфікі паэзіі Гельдэрліна і асаблівасці яе рэцэпцыі ў філасофіі, паэзіі і – шырэй – культуратворчасці XX ст.

Асноўныя задачы даследавання: 1. Даследаваць рэцэпцыю творчасці Фрыдрыха Гельдэрліна ў нямецкай паэзіі XX стагоддзя. 2. Даследаваць такую з'яву ў культуры XX стагоддзя як «Hölderlin-Renaissance». 3. Ахарактарызаваць ўплыў творчасці Гельдэрліна на паэзію Р. М. Рыльке. 4. Прааналізаваць рэцэпцыю творчасці Гельдэрліна ў паэзіі другой паловы XX стагоддзя. 5. Разгледзець спецыфіку рэцэпцыі спадчыны Гельдэрліна ў рускай і беларускай культурах. 6. Прасачыць асноўныя этапы рэцэпцыі творчасці Гельдэрліна ў рускай і беларускай культурах. 7. Даследаваць асаблівасці ўплыву Гельдэрліна на рускіх і беларускіх паэтаў. 8. Прааналізаваць творчасць Гельдэрліна ў сістэме філасофіі XX стагоддзя. 9. Разгледзець уплыў Ф. Гельдэрліна на філасофію дэкадансу.

10. Прааналізаваць паэзію Ф. Гёльдерліна ў інтэрпрэтацыі М. Гайдэгера.
11. Вывучыць рэпрэзентацыю вобраза Гёльдерліна ў мастацкай культуры XX стагоддзя.
12. Выявіць асаблівасці асэнсавання творчасці Гёльдерліна ў тэатры і кіно.
13. Даслелаваць рэцэпцыю творчай спадчыны Гёльдерліна ў музыцы.

Метады даследавання – гісторыка-культурны, кампаратыўны, метадацэласнага аналізу паэтычнага тэксту.

Практычная значнасць работы заключаецца ў тым, што яе вынікі можна выкарыстоўваць для далейшага вывучэння творчасці Гёльдерліна і культуры XX ст., а таксама ў лекцыйных курсах і практычных занятках па дысцыплінах «Гісторыя культуры», «Гісторыя сусветнай літаратуры», «Гісторыя нямецкай літаратуры».

SUMMARY
of Master degree thesis
Valeryia Vernikovskaya

Master diploma thesis: Reception of Friedrich Hölderlin's Poetry in the 20th Century.

Master diploma thesis structure: Introduction, four chapters, Conclusion, Bibliography includes 74 sources.

Total thesis – 105 pages of printed text.

Keywords: HÖLDERLIN, FREE VERSE, HYMN, LYRIC POETRY, DECADENCE, PHILOSOPHY, NIETZSCHE, DILTHEY, HEIDEGGER, SYMBOLISM, EXPRESSIONISM, MODERNISM, GEORGE, TRAKL, RILKE, LASKER-SCHÜLER, CELAN, SACHS, BOBROVSKY, MANDELSHTAM, PASTERNAK

Relevance of the thesis is determined by the fact that in recent years the rise in literary interest in the culture of the 20th century. Despite the increase in publications in this period is still a lot of vagueness, and the present study seeks to point out the lesser known aspects of the topic and put a number of new issues. This is largely carried out by elected in her perspective analysis: comparison of poetry F. Hölderlin and poets of the 20th century, studies the reception of his work in the philosophy and poetry of the twentieth century. Monographs, where poetry Hölderlin seen from this angle, there are no in Belarus and in the Russian humanities. It is also interesting about the idea of Hölderlin movement culture, the myth of its peculiar culture and its reception in the cultural creativity of the 20th century.

Object of research – Hölderlin's poetic texts in the original and translated into Russian and Belarusian.

Subject of research – phenomenon of Hölderlin's poetry in the context of 20th century's culture.

Purpose of the diploma thesis – revealing the specifics of the reception of Hölderlin creativity in philosophy and art culture, and - increasingly - the cultural creativity of 20th centuries.

The main objectives of the study: 1. Consider the reception of creativity Friedrich Hölderlin in German poetry of the twentieth century. 2. To study the phenomenon in world culture as «Hölderlin-Renaissance». 3. Describe the impact of creativity on Hölderlin's poetry Rilke. 4. To analyze the impact of creativity Hölderlin's poetry of the second half of the twentieth century. 5. To consider the specifics of the reception in Russian and Belarusian culture. 6. Ensure the main stages of the reception. 7. The features of influence on Hölderlin Russian and Belarusian poets. 8. To analyze the work of Hölderlin in the philosophy of the twentieth century. 9. Consider the effect of F. Hölderlin's philosophy of decadence; 10. To analyze the poetry of F. Hölderlin in Heidegger's interpretation. 11. Explore the representation of the image of Hölderlin in the artistic culture of the twentieth century. 12. Identify the features of creative thinking Hölderlin in theater and film. 13. Examine the reception of the creative heritage of Hölderlin in music.

Research methods – historical-cultural, comparative, method of integral analysis of poetic texts.

Practical significance of the diploma thesis is following: its results can be used in lecture courses and workshops on subjects' «Cultural History», «History of World Literature», «History of German Literature».